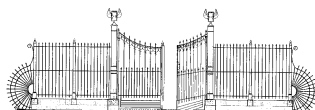

Jaargang 19 nr. 38 najaar 2018

Stichting Oude Begraafplaats

Openingstijden Oude Begraafplaats

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

maandag t/m zaterdag: 10.00 - 16.00 uur

zondag: 12.00 - 16.00 uur

Het bestuur van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Peter Overkamp (voorzitter)

Nelleke van Dijk (Secretaris)

William Bik (Peningmeester)

Koos Massar (Informatie graven)

Bieneke van Wely (Educatieve activiteiten)

Jonah de Jong (Facebook)

Assistentie

Severt van der Stad (restaurantzaken)

Marianka Peters (Nieuwsbrief)

De Stichting is een non-profitorganisatie. Uit hoofde hiervan worden alle (bestuurs)activiteiten door niet betaalde vrijwilligers verricht.

[ANBI:807378690](https://www.anbi.nl/807378690)

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

VAN DE VOORZITTER

Afgelopen jaar is er veel gebeurd op de begraafplaats. Diverse graven zijn opgehaald, gerestaureerd en schoongemaakt. Wij zijn dankbaar voor alle handen die hier aan gewerkt hebben.

Toch blijft het een oude Oude Begraafplaats met veel herinneringen van de nabestaanden die het graf van hun dierbaren bezoeken. Soms is het een verassing omdat men wel een vermoeden had dat een grootvader in de oude tijd overleden was, maar dat men niet wist waar hij begraven lag. Het register en vooral ook de website met het zoekregister bracht dan uitkomst. Regelmatig krijgen we dan ook een E-mail met het resultaat.

Wij proberen ook leerlingen van scholen liefde bij te brengen voor het verleden en ze te vertellen over de oude voorvaderen die hier en Gouda groot hebben gemaakt.

"**Per aspera ad astra**" is de Goudse leus. Door de doornen naar de sterren. Regelmatig wordt er onderzoek gedaan naar iemand die hier ligt. Dat kan een beroemdheid zijn maar ook een "gewone, onbekende" Diverse dossiers liggen klaar voor het nageslacht. In het bijzonder wil ik Koos Massar en de heer Carlie noemen die deze onderzoeken doen. Het is hun hobby maar wel een zeer uitgebreide.

Regelmatig krijgen zij gegevens toegestuurd van nabestaanden die hun voorgeslacht hier "ontdekt" hebben.

Wilt u hier meer over weten, neem dan contact met hen op.

Peter Overkanp

De Aula

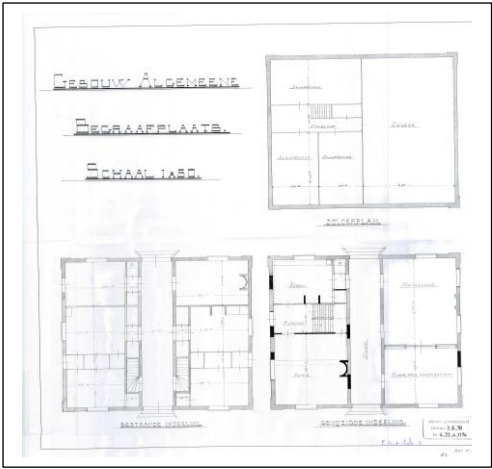
De aula op de Oude Begraafplaats aan de Prins Hendrikstraat spreekt al jaren tot de verbeelding, maar vrijwel niemand weet hoe het er van binnen uitziet. Plannen voor de toekomst van dit gebouw zijn er nog niet, maar tijdens de Open monumentendag kregen we de sleutel zodat geïnteresseerden er een kijkje konden nemen. Zelfs Koos Massar, die toch al jaren betrokken is bij de Oude Begraafplaats heeft de aula, waar de naam 'Momento Mori' boven de deur prijkt, nog nooit van binnen gezien.

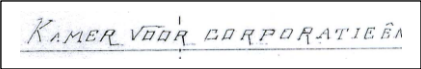
De aula is gebouwd in 1829 door Willem van Bommel voor een bedrag van 12.500 gulden. Het gebouw is onderheid met 88 palen, ieder liefst 11 meter lang, zo blijkt uit de archieven. Desondanks is het gebouw behoorlijk scheef gezakt. M. de Bruin heeft in de aula gewoond tot de begraafplaats in gebruik werd genomen op 1 november 1832.

In het rijksmonument was een apart schijndodenvertrek, en volgens overlevering kon er een rouwkoets met paarden doorheen rijden. Er zou er ook nog een doopfont staan. "Zoveel vragen, waar nu misschien antwoorden op komen." Volgens oude Gouwenaars ging echter de koets nooit door de gang, maar draaide voor de ingang van de aula en ging via de tweede poort weg van de begraafplaats. Ook het doopfont hebben we niet gezien.

Onze wens is om in de toekomst de aula permanent te kunnen gebruiken voor lezingen en exposities.

Op de verbouwingstekening staat geschreven: *kamer voor corporatieën*. Weet iemand wat dit betekent? Deze kamer is gelegen direct rechts naast de ingang. Daarachter is de gastenkamer

Open monumentendag

Koos Massar in de 'gastenkamer'

Het woonhuis met aula op het terrein van de Oude Begraafplaats aan de Prins Hendrikstraat spreekt tot de verbeelding. Dat was af te leiden uit de grote toeloop op Open Monumentendag, toen het rijksmonument voor het eerst in 40 jaar werd opengesteld voor het publiek.

Terwijl het een komen en gaan is van geïnteresseerden, komt ineens Trudy Binnendijk binnenlopen. "Oh, er is niets veranderd, alleen lijkt het huis veel kleiner," herinnert zij zich. Trudy is de kleindochter van het echtpaar Wagemans, de laatste beheerders van de begraafplaats. "We mochten alleen tijdens verjaardagen in de mooie kamer, verder mochten we alleen in de keuken komen," vertelt zij. "We speelden op het kerkhof.

Nee, op de graven mochten we niet komen, maar op de paden kon je je goed vermaken en heel goed verstoppertje spelen. Na het overlijden van oma in 1967 is mijn opa verhuisd naar een woonboot."

In 1971 vond de laatste bijzetting plaats op de begraafplaats, na de opening van begraafplaats IJsselhof werd het kerkhof in 1975 gesloten.

Het huis, genaamd Memento Mori, werd verhuurd aan de familie Heykoop, die erg op zichzelf was en niets met de begraafplaats te maken wilde hebben. Zodoende bleef tot zaterdag 3 juni 2018 onbekend hoe het pand er van binnen uitzag. De heer Heykoop is in januari 2017 overleden, nadat hij van een ladder viel toen hij de kerstversiering van de gevel verwijderde. Zijn echtgenote werd eind 2017 levenloos in huis gevonden.

Marianka Peters

Bron: Goudse Post, 12 september 2018

Dood en leven op de begraafplaats

De hete zomer heeft ook bij ons zijn tol geëist

In de Oosters Fenicische overlevering is Mot de god van de dood, droogte en onvruchtbaarheid. Hij heerste over de onderwereld en het dorre land.

Volgens de Joodse historicus Philo ontstond Mot aan het begin der tijden, toen de duistere krachten van de Chaos zich mengden met de lucht.

Het lijkt wel of dit bij ons van toepassing is.

De buxusmot heeft toegeslagen en alle buxusplanten (ook de twee grote bollen) op het terrein zijn doodgegaan. Een triest gezicht.

Toch was er veel leven op de akker. Hier en daar waren er rode vlekken.

Bij nader bekijken waren dit kolonies vuurwantsen.

Wat is een vuurwants?

Door zijn helderrode kleur, afgewisseld met enkele zwarte vlekjes en zwarte lichaamsdelen, is de vuurwants een zeer herkenbaar insect. Dit diertje, in het Latijn *Pyrrhocoris apterus* genaamd, behoort tot de orde van de wantsen en de specifieke familie van vuurwantsen.

Het insect leeft voornamelijk van planten, maar eet ook dode of andere levende insecten. Ze brengen echter geen schade toe. Ze leven immers van sappen uit dode bladeren of zaden die ze met hun zuignuit leegzuigen. Bij lindebomen zijn vooral de wondsappen erg in trek. Om hun voedingsstoffen aan te vullen, zuigen ze ook dode insecten leeg.

Zelfs hun dode soortgenoten zijn erg in trek. Ze worden daarom ook wel eens de ruimers van de natuur genoemd, gezien zij op deze manier de opruiming van dode bladeren, planten en insecten versnellen.

Wij vonden ze vooral op de randen van de liggende grafzerken op veld A. Ook de muur van Croda zat vol.

De volgroeide vuurwantsen kunnen overwinteren door zich verdoken te houden onder stenen, bladeren of onder de grond.

Het lijken in onze ogen vieze, enge beestjes, maar ze zijn volkomen ongevaarlijk en onschadelijk. Ze kunnen wel stinken.

Volgend jaar zien we ze weer terug.

4 mei - Dodenherdenking

Jaarlijks wordt op onze begraafplaats de doden herdacht. Drie oorlogsslachtoffers en 23 slachtoffers die door bombardementen om het leven zijn gekomen. Bij al deze graven worden door vrijwilligers bloemen gelegd.

Opslag

Al jaren lang maken we gebruik van een container als opslagplaats voor onze tuingereedschappen etc. Deze was zo haveloos geworden dat Schildersbedrijf de Wit aanbod om deze als gift op te knappen. Dat is in dankbaarheid aanvaard. Alle hulde hiervoor.

Agenda

15 en 16 maart 2019	NLdoet
4 mei	Dodenherdenking
24 mei tot 2 juni	Week van de begraafplaatsen
1 juni 14.00 u	Voordracht op het graf van familie Bik-Hamerslag
2 juli	Groenwandeling o.l.v. de stads ecooloog
18 juli	Open avond met beantwoorden van vragen en rondleiding
14 en 15 september	Open monumentendag

Week van de begraafplaats 2018

Dit jaar heeft Stichting Oude Begraafplaats Gouda weer meegedaan met de landelijk georganiseerde Week van de Begraafplaats. Dit jaar werd die gehouden van 26 mei tot en met 3 juni.

Op 2 juni was er een rondleiding over de Begraafplaats. Hieraan deden ongeveer veertig mensen mee. Eén van de bestuursleden, mw. Bieneke van Wely, stond bij verschillende onderdelen van de Begraafplaats stil. Om te beginnen gaf zij uitleg over de voormalige Aula. Helaas was het niet mogelijk in de Aula te kijken, maar ook over de buitenkant waren vele wetenswaardigheden te vertellen.

Daarna leidde zij de aanwezigen rond over de eigenlijke Begraafplaats, en wist diverse boeiende feiten te vertellen.

Eveneens op 2 juni werd er aandacht besteed aan het graf van Anna Barbara van Meerten Schilperoort, een voor haar tijd buitengewoon geëmancipeerde en vooruitstrevende dame, die voor de Goudse meisjes en vrouwen veel betekend heeft.

De stadsdichteres 2017, mevrouw Hanneke Laroux, hield een historisch getint verhaal bij haar graf, en droeg tot slot een gedicht voor dat zij op Anna Barbera gemaakt had.

Anna Barbara van Meerten- Schilperoort

*Op dat uur had je genoeg van
het voorovergebogen sombere huis,
de binnendringende mist
de spoorvormende schimmels
Het vuur. De rook. De knellende habitat.
Op dat uur had niemand je ooit gevraagd
wat je later wilde worden
Want je was het al. Een meisje.*

*Toen antwoordde je ongevraagd
voorloopster graag
en je zag jezelf al als
echtgenote, moeder, uitgeefster, schrijfster,
verzorgster, onderwijzeres,
bezoekster van gevangenen
op dat uur trok je de vetters uit het keurslijf
liet je alles los, je habitat, het meisje, de vrouw,
vormde je lange sporen door de stad tot heinde
en nu tot hier.
En vandaag ben ik jou*

stadsdichteres 2017, Hanneke Laroux

Staande steen : De kroon van Gouda Antje Anna Barbara van Meerten - Schilperoort
Geb. 3 jan. 1778 Voorburg Overl. 14 feb. 1853 Gouda Medemenselijkheid, trouw
en rechtvaardigheid| Schrijfster en Pedagege. Half liggende steen: en haar dochter
Elisa Huberta van Meerten 30 jaar oud |1807 - 1837

Het was een sfeervolle dag. Volgend jaar doet de Stichting Oude Begraafplaats weer mee met de landelijke Week van de Begraafplaats.

Familie Bik

Mijn vader, Dr. Jan Bik en zijn vrouw, Adrie Hamerslag zouden graag op deze begraafplaats gelegen hebben, maar de begraafplaats was gesloten. Hun beide ouders (mijn grootouders) liggen hier te midden van verdere familie.

De familie Bik is één van de oudste families uit Gouda. De rechte parenteel gaat terug tot in 1360. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er veel familieleden op deze begraafplaats liggen: overgrootouders, neven en nichten. Het eerste huis wat bekend is, waar ze gewoond en gewerkt hebben, was huis "De Swaen" gelegen op de hoek van de hoge Gouwe en de Keizerstraat. Het waren bierbrouwers, die hun afval wel eens op de Raam loosden, wat de omgeving niet prettig vond. Er zijn dan ook meerdere berispingen van de schout bekend. Grootvader Bik heeft op de Spieringsstraat gewoond en had daar een garen en band-zaak en was behanger. Hij heeft veel voor de arme Gouwenaars betekend en werd de papvader genoemd omdat hij voedsel uitdeelde aan arme kinderen.

Van de familie Hamerslag is minder bekend. Zij woonden op de Turfmarkt. Het gezin bestond uit vijf dochters en een zoon. De familie Hamerslag was een bekend lid van het Leger des Heils en Hermanus Hamerslag is met alle korpseer begraven.

Zaterdag 1 juni 2019 wil ik bij hun graven meer over mijn grootouders vertellen.

William Bik

Restauratie

Op de begraafplaats zijn nog een flink aantal graven die opgeknapt moeten worden. Sommige moeten alleen omhoog worden gehaald, van anderen zijn de steen gebroken die nog gelijkmd kunnen worden.

Op de eerste rij van de koopgraven stond een graf waarvan de steen gebroken was en de paaltjes, waartussen stangen hadden gezeten, omlagen.

In 2016 kreeg onze Stichting via Wim Vlaanderen een aantal stangen (zowel ronde als vierkante).

Toen had ik al in gedachten om de vierkante stangen voor dit graf op de eerste rij bij de koopgraven te gebruiken. A.a.3

In juli jl. zijn wij (Hans en ik) begonnen om het graf te ontmantelen. De losse delen werden aan één kant gelegd en de grafsteen werd naar het baarhuisje gebracht.

Eerst werd de bodemplaat omhoog gebracht en waterpas neer gelegd.

De steentjes die op de bodemplaat lagen tussen de stenen banden werden door een zeef gehaald om het vuil eruit te halen. In een emmer werd het apart gelegd.

De breukvlakken van de gebroken steen zijn goed schoon gemaakt en weer aan elkaar gelijkmd.

Ook het voetstuk werd onderhanden genomen.

De paaltjes die los zaten, zijn aan de onderzijde voorzien van een pin om een extra steun na het vastlijmen te geven.

Nadat de steen aan elkaar was gelijmd, is begonnen met de verschillenden onderdelen op de bodemplaat weer samen te brengen. Daarna zijn de steentjes weer tussen de banden gelegd.

Graf van Gerrit Jan Garritsen

In dit graf (A.a.03) liggen begraven Gerrit Jan Garritsen en zijn echtgenote Martina Maria Petronella van den Berg. Zij zijn in 1904 vanuit Arnhem naar Gouda gekomen. Hij was hoofdverpleger van beroep.

In 1911 is hij directeur en binnenvader van het bestedelinghuis aan de Oosthaven 10 geworden.

Dit was het St. Catharina Gasthuis die later onderdeel werd van het museum. Het echtpaar Garritsen heeft tot eind juni 1923 daar gewerkt en gewoond.

Gezocht

Foto Online-begraafplaatsen.nl

Bron Goudse Courant

Op het graf van Jacobus (Koo) Hubregtse, die op het A-veld is (A.ff.10), heeft vroeger een vliegtuig-propeller gelegen.

Heeft iemand een foto waar het graf met die propeller op staat?

Een mooie foto.

Deze foto is gemaakt ter gelegenheid van het 25 jarig huwelijk van Jacobus Elisa van Dongen Bolding en Maria van Tok. Dit opop 25 januari 1912. Van links naar rechts: Geertruida, Maria Christina (uit het eerste huwelijk van Jacobus), Jacobus Elisa, Maria, Johanna Elise, Jacobus Elisa jr. en Helena Maria.

Feestliederen ter gelegenheid van het Zilveren Huwelijksfeest.

Dit drukwerkje is te vinden bij het Streekarchief Midden-Holland:

0659 Archief van de families Van Dongen Bolding en Van der Zwalm : 0659.27 Stukken betreffende het 12,5-jarig , 25-jarig en 35-jarig huwelijks-feest, 1899, 1912, 1922., 1899-1922

Jacobus Elisa van Dongen Bolding

Jacobus Elisa van Dongen Bolding is geboren op 27 juni 1855 in Gouda, zoon van Jacobus Elisa van Dongen Bolding en Maria Christina van der Zwalm. Jacobus is overleden op 13 maart 1938 in Gouda, 82 jaar oud.

Zijn beroep was timmerman.

Hij:

(1) trouwde, 23 jaar oud, op 5 februari 1879 in Gouda met Magdalena Alida Blom, 24 jaar oud. Magdalena is geboren 2 juli 1854 in Gouda, dochter van Gerrit Blom en Geertruij Zuijdam. Magdalena is overleden op 30 oktober 1885 in Gouda, 31 jaar oud.

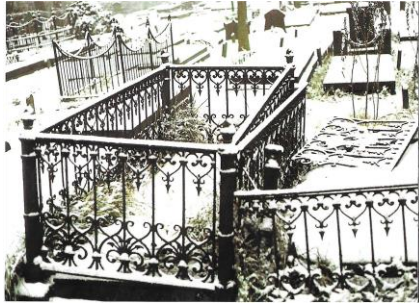
(2) trouwde, 31 jaar oud, op 19 januari 1887 in Gouda met Maria van Tok, 24 jaar oud. Maria is geboren op 11 november 1862 in Gouda, dochter van Marinus van Tok en Geertruij Jansen. Maria is overleden op 24 januari 1945 in Gouda, 82 jaar oud.

Grafsteen op B.a.14

Jacobus en Maria liggen begraven op B.a.14. De tekstplaat is helaas in het verleden van de achterplaat los gekomen en gebroken. De tekst is bijna niet meer te lezen door verwerking.

Bron:
Archief Midden-Holland
Dhr. J.E. Verschoor

*Zonder jou komt winterwind binnenstuiven
Nestelt sneeuw zich in nog warme poriën*

*Zonder jou wil ik doorroosje worden
Over alles gras laten groeien*

Zonder jou ... wil ik honderd jaar slapen.

Inez Meter

Van de penningmeester

Hierbij ontvangt u de tweede nieuwsbrief van 2018. Aan het einde van het jaar is het altijd de droeve plicht van de penningmeester om te wijzen om de minimale donatie van € 15,- voor het komende jaar te voldoen.

Hiertoe vindt u een acceptgirokaart bijgesloten.

of op Rekeningnummer NL78 INGB 0008 0339 02

t.n.v. Stichting Oude Begraafplaats te Gouda

Een klein aantal van u heeft de bijdrage over 2018 nog niet voldaan.

Ik heb bij hen een herinneringsbriefje bijgesloten.

Zonder uw donatie wordt het moeilijk om restauratie en onderhoud uit te voeren.

William Bik

Gezocht :

SECRETARIS

De Stichting Oude Begraafplaats Gouda is op zoek naar een secretaris.

U als donateur weet alles van de Begraafplaats : uniek stukje Gouda, waar veel bekende en minder bekende Gouwenaars begraven zijn. Veel hedendaagse Gouwenaars hebben hier nog voorvaderen en -moeders liggen, en vragen de Stichting soms om hulp bij het vinden van een graf. Ook vinden op de Oude Begraafplaats met enige regelmaat verstrooiingen plaats.

De Stichting zorgt er voor dat de Oude Begraafplaats bewaard blijft.

De functie van secretaris kost tijd, maar niet te veel: er wordt ca. 6 x per jaar vergaderd, een aantal malen heeft het bestuur contact met de gemeente Gouda en er zijn contacten met het Historisch Platform Gouda.

De Oude Begraafplaats neemt een plek in bij de 4-mei viering, is deelnemer aan de Landelijke Week van de Begraafplaatsen en aan de Open monumentendag.

Geïnteresseerd ? Of weet U iemand die dat is ?

Neem contact op via info@oudebegraafplaats.nl

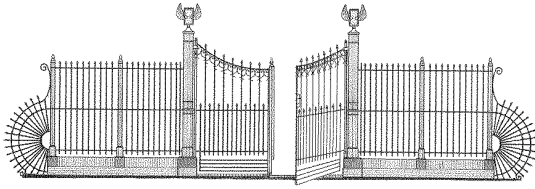
of via telefoon 06 19192692.

FAMILIELID OF BEKENDE

Vermoed u dat er een familielid of aanverwant op deze begraafplaats begraven ligt tot 1962, kijk dan op onze website en vul de naam in.

Koos Massar heeft het hele register op deze website gezet en is gemakkelijk terug te vinden.

www.oudebegraafplaatsgouda.nl

Colofon

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

Voor reacties op deze nieuwsbrief, maar ook voor verdere vragen, suggesties etc. kunt u contact opnemen met ons Secretariaat: E-mail: info@oudebegraafplaatsgouda.nl

Donaties van minimaal 15,- op:

Rekeningnummer NL78 INGB 0008 0339 02

t.n.v. Stichting Oude Begraafplaats te Gouda

Voor informatie over de graven kunt u zich richten tot

Koos Massar

Binnenkade 31

2806 AZ Gouda

Tel. 0182 515 034

Eindredactie en opmaak deze nieuwsbrief:

Marianka Peeters en William Bik

Privé begraafplaats, ergens in Brabant